

તંત્રી લેખ.....

જનલક્ષી રાજીનીતિનું નવું રૂપ

લોકસભા ચૂંટણીમાં પ્રચાર જેરશોરથી ચાલી રહ્યો છે. વિભિન્ન પક્ષો દ્વારા ચૂંટણી કેંદ્રોની ટિકટો આપી રહી છે. વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીની તો રેલીઓ અને સાથે રોડ શો પણ શરૂ થઈ ગયા છે. તેને જોતાં કંઈ શકાય કે ચૂંટણી પ્રચારમાં ભાજપ આગળ નીકળી ગઈ છે. મોદી એક લોકપ્રિય નેતા જ નવી પરંતુ આજની જનતાનીકરણ રાજીનીતિના શિલ્પી પણ છે. દેશની જનતાનીકરણ રાજીનીતિમાં અનેક મોટા નેતા થથા, પરંતુ તેમાં કેટલાય જૂના થીએ જ ચાલતા રથ્યા કેટલાય થથા જેમણું પોતાની રાજીનીતિને એક નવી જ શૈલી વિકસિત કરી છે. તે રાજીનીતિના એવા શિલ્પકાર રૂપે ઉભર્યા છે, જેમણે ભારતીય પરંપરાના પોતાનાં મૂળ જીમારોં છે. તેનું એક કારણ તેમનું રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘના પ્રચારક રૂપે કાર્ય કરવાનું છે.

જે મોદીના રાજકીય ડિયાન્ડ્સનોની વ્યાખ્યાથી કોઈ એક સૂત્ર શોધીએ તો તે છે સતત બદલવ - સતત નવોન્યેખ. આ નવોન્યેખની દિશા તેમની ભારતના બિધિથી અધિકારણથી બને છે અને આકાર લેછે. તેમણે જે પ્રકારે ૨૦૨૭ સુધી વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

લોકસભા ચૂંટણીમાં મહત્વમાં મતદાન કરાવવા તંત્ર સાથે ભાજપની કવાયત

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા માટે લોકોમાં ક્ષમતા નિર્માણની નીતિ પર કામ કરવાનું છે.

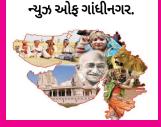
ગત દિવસોમાં ઉત્તર ભારતના એક ગામમાં એક પદ્ધતા સામાજિક સમૂહના યુવાઓ સાથેની વર્ચામાં જ્યારે મૌખધારી, ગરીબી, બેઠેજગારીઓ સંદર્ભ આવતો હતો, ત્યારે તેમણે કહ્યું કે હેઠે દેશ પહેલાં જેવી દશામાં નથી. દેશ આગળ વધી રહ્યો છે.

અમદાવાદ, ૧૧

અમદાવાદ

ચુંટણીની વિકસિત ભારત અને હાજર વર્ષ બાદ ભારતનું સંપનું જોવું છે, તેનું સૃદૃપ ઉભરી આવવું આસાન છે. આ નવોન્યેખની બીજી દિશા થકેલા, હારેલા, ઉદાસ જનમાં આશા જગવાવાની રાજીનીતિ વિકસિત કરવી અને એ આશાઓને પૂરી કરવા

ન્યૂજ ઓફ ગાંધીનગર ડેનિક સાહિત્ય
સરિતા-
આયોજક: પ્રદીપ રાવલ

NOG(345)2024

: NOG SS 0092

વિષય - મનની મોકણાશ

શિર્ષક - અકળ મન

શબ્દ સંખ્યા - ૧૫૮

દેખિકા - અલડા મહેતા

આ મન પણ કેનું અકળ છે,
બર્દું મળવા છતાંથી વિહવળ છે!
ઉડવા ચાહે એ હર પળ છે,
બંધ પિંજરે એને કાંચાં કણ છે?

ઓળાં તો મને સહું જાણ છે,
માવનાઓની મારી કંચાં સમજાણ છે?
અંગત પણ વીધે મનને એની અકળામણ છે,
પારાકાઓથી તો કણાં કોઈ મૂંજવણ છે!

વિચારો, સંવેદનાઓ કેટ રાખવા પડે,

એ તો સહું મોદું છળ છે.
કેટલાક કેણે મને એમની નજીક,
આ દાવા તદ્દન પોકળ છે.

આમ તો મનને બધા સામે,
ઘાલી શકતું નથી.
કોણ રાખે છે મીઠું ને કોણ મલમ,
સાયેજ કળી શકતું નથી.

મનની મોકણાશ માટે એક,
સંવેદનશીલ હદ્દયની જરૂરત છે.
સમજે જે અભ્યક્ત ભાવનાઓ ન્યાયાધીશ બન્યા વિના,
બસ એટલી જ એક શરત છે.

નિર્બધ વહી શકે જ્યાં વિચારો ને સંવેદના,
મનના એકેય ખૂણો બાકી રહે ના કોઈ સુખ કે વેદના.
ક્યારેક છલકે હાર્સ ને ક્યારેક આંખોના ખૂણા પીના,
મેળવું હું સાચી આજાદી, અભિવૃત્તિના સંધર્ષ વિના.

*NOG SS NO - 199

વિષય :- મન ની મોકણાશ

શિર્ષક:- મોકણાશ

પ્રકાર:- પદ (ગંગલ)

શબ્દ :- ૭૨

નામ :- અમૃત શ્રીમાણી

ખોરું છે સાંકણું ખુદની છે મોકણાશ,
ખોળિયે છે ખુશી ને હૈયામાં હળવાશ.

સમસ્યા છે ઘણી એને વાગોળે શું વળે?
મનને કરી લીધું મોદું મળી જે મોકણાશ.

ખૂલી ગયો ખૂલો દોષ દર્પણમાં દાખવી,
મનમત એ ખૂલી દીધી મળી જે મોકણાશ.

જૂંપીમાં રોજ જગન મન બનાવ્યુ મગન,
પોઢી પદ્ધ્ય પાંપણે આબ સમ મોકણાશ.

દોસ્તી દરિયાટિલ મસ્તી બની મહાસાગર,
'અમૃત' અંતરમાં મળી માધવની મોકણાશ

તીણીજીણી જિંદગીને જીજી છે બંદગી,
એજ જીજા જગતમાં મની મોકણાશ.

*NOG SS NO 174

વિષય :- મનની મોકણાશ

શિર્ષક :- મન હોય તો માર ખવાય

પ્રકાર :- ગંગલ (હાસ્ય કથા)

શબ્દ :- ૩૫૦

નામ :- શાંતિલાલ કાશિયાડી
'શાંતિ' (પ્રોલ)

કાંતિને આવીને રોજની માફક મારી પીડ પર બધ્યો મારી બોલ્યો,
"ધાર સોરી, ખોડું થયું હો" બોલી ચાની ઘાલી હાથમાં લેતો સામેના
બાંકડ બેઠો.

મારા મૌનની કંઠાળી એ બોલ્યો, "કેમ ઉડાસ છો?"

"કરી નહિ ધાર, નશ દિવસથી કરી લખાંતું નથી. મન ચકડોળે ચ્યાદું છે,
લખાંતું જાંખે મનની ઉત્તી ગયું હોય, એમ લાગે છે"

"હોય હોય ધાર, એમ મન ના માર. મન વશમાં કરી મન દઈને
લખાંતી શરૂઆત કર. "ને ઉત્તેર્યુ," મન બનાવ, મન હોય તો માર ખવાય."

એના છેલ્લા વાક્યથી હું ચ્યાદ્યક્યો. "એલા, મન હોય તો માર ખવાય
નહીં... મન હોય તો માગે જવાય એમ કહે."

મારી વાત સાંભળી એ હસવા લાગ્યો, "ના, મે ખરં જ કહું
છે, મન હોય તો માર ખવાય. પણ તું રહ્યો સાંદ્રિયકાર એટલે નહીં
માને. પણ, મારો એક કલાણો કિસ્સો સાંભળ."

હું ગઈ કાલે વહેલો છૂટી ગયો'તો. ધોમધખતા તાપમાં ને સૂમસામ
રસ્તામાં ધેર આવતો'તો. ત્યાં મારી નજર કાલિયાવીના બસસ્ટોપ પર
પડી. ને મારું મન ત્યાં જ ચોરી ગયું. એક સ્વરપવાન યુતી બસની રાહ
જોઈ રહી હતી. પહેલા તો મે મન ચોર્યું. પણ, આપો તો મનની જ દયાળું
રહ્યા. એટલે મન ના માન્યું. ને મારી બાઈકે પણ મન મોદું કરી ત્યાં જ બ્રેક
મારી. એ મનયાં યુતીને એ એક મનગમતી સ્મારીલ આપી ને કહું, "શું હું આપને લિફ્ટ આપી મદદ કરી શકું?"

પહેલા તો લાગ્યું કે એનું મન લાગતું નથી. પણ, પછી એના મનમાં
શામ વસ્તે હોય એમ એ મારી નજીક આવી. એનું પીગળતું મન જોઈ
મારું મન હિલ્યોળે ચ્યાદું. ખાગ્યું કે એનું મન માન્યું ખરં.

કાંત એક શાસે બોલી ગયો. હું એની વાત મન દઈને સાંભળતો
હતો. ને મનમાં ને મનમાં મારું મન બળતું હતું. "પછી તો તે લિફ્ટ
આપી હોશેને! એટલે તો તારું મન આપે ખુશ છે કં!"

"ના" એકાંક્ષે મન બારે કરી કાંતિને મનમાં એક મોટો નિસાસો
નાખ્યો. ને બોલ્યો, "કોઈના મનને આપણે થોડા કળી શકીએ કે એના

મનમાં શું છે? એ પાસે આવી અને એના મનના ભાવો ફરી
ગયા. મારું મન કંઈક વિચારે એ પહેલાં જોરથી એક સટસટી જ્યાપટ
મારીને એ બોલી, "તું જોરો છે. લિફ્ટ આપવાણો ને જાપટ આવા
વાળો" ને મે મન મારીવી ચાલતી પકડી... એટલે કહું હું "મન
હોય તો માર ખવાય."

એની મનોચ્ચાયા સાંભળી મન વાળવું કે મન બાળવું એ ના
સમજતાં મે મન ખોલ્યું, કઈ વાંઠો નહિ કાંતિ, હજુ ઉનાણો ચાલુ
છે ને બસસ્ટોપના કંચાં તુંદું છે, મન મારમાં, મન હોય તો બીજાવાર
માણવેય જવાણે"

NOG *SS* *No.* *0185.*
★વિષય:- ★ ★ મનની મોકણાશ ★
★શીર્ષક:- ★ ★ હદ્યભીનો આધાર ★
★પ્રકાર:- ★ ★ પદ ★ ★ શબ્દ સંખ્યા- ★ ★ ૧૧૮ ★
★લેખકનું નામ:- ★ ★ દિલ્વિપ સી. સોની. ★ ★ જરૂરો ★
★અમદાવાદ ★

વિટંબણાઓની સંગતે જીવન, હદ્યભીનો ન આધાર,
સ્વાર્થી જીવને સૌ વહે, મની મોકણાશનો ન આધાર,

મન મેલાં તન ઉજાણાં, દેખાડાની લાગી લાંબી લંગાર,
ખુલ્લા દિલે આંસુ વહે, મળે સલાહોની જ વણજાર,

વડાનલ જ્યે અંતરે, નથી આ દુનિયામાં કોઈ સાર,
પ્રેમભાવના અભાવે, મન મોખાશનો મળે કોઈ સાર?

ત્યજ દે અપેક્ષાના સાગરને, નિર્મળ બનાવ તારણ,
ક્ષમા વિરસ્ય ભૂષણમે, મોકણાશે મનને બનાવ તારણ,

દ્રોપદીના વસ્ત્રાહરણો, ભીજી નરોવા કુંજરોવા બન્યા,
મની મોખાશના પુકારે, ચીર પુરનાર કુષ્ણ બન્યા,

વેરેર કરે અશાંત, માનસિકતા ડાંબોણે અશુદ્ધ વાણી,
મન પુકારે મોકણાશના સૂરો, નિરાશાની સંઘણે વાણી,
ગુલામ બનું કોણ ગમે?, સ્વતંત્ર થયું સૌને ગમે જગે,
સં

